Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 56. (10.731). Львів, неділя 14. березня 1926. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—1э год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Захмарена Женева.

Погрози та невдоволення. — Поняття Німеччини. — Посередники і реорганізація Ліги.

У Женеві все ще ждуть на інтервенцію Бріяна, який щойно вернувся з Парижа. Ситуація ускладнюється, конфлікти загострюються. Німеччина не згоджується на компроміси. На такім самім непріданим становищі стоїть Швеція, заявляючи, що крім Німеччини ніяка инша держава не повинна ввійти до Ради Ліги. У відповіді на цю різку заяву, Бразилія почала погрожувати, що покине Лігу Націй, якщо не одержить постійного місця в Раді. Еспанія солідарно з Бразилією та Польщею повторяли такі самі домагання. Еспанія ще не дійшла до погроз, висловлюючи лише своє невдоволення загальною ситуацією. Польща вдоволяється інформаціями в пресі, що мусіла би на випадок невдачі піти слідами погрожуючої Бразилії.

Одночасно підкомітет політичної комісії зборів Ліги приняв одноголосно Німеччину до Ліги Націй. Сама політична комісія щойно висловить окремо свою думку про деякі умовини приняття. Ці умовини є осередком дискусії всіх нарад. Німеччина не хоче йти на уступки, завдяки яким инші менші держави ввійшли би до Ради Ліги паралельно з нею. Посередництво Англії не придалось у цьому пункті на ніщо. Представники англійського уряду дійшли до повного порозуміння з представниками англійських домінів, приймаючи загальну лінію щодо поширення Ради. Чемберлєн має буцім-то переконувати Польщу, щоби вдоволилась покищо непостійним місцем на протязі трьох-чотирох літ. Французькі делегати та Чемберлєн виступають як посередники, почуваючи, що мають однакові зобовязання супроти Польщі, що й Німеччини.

При всіх теперішніх труднощах щоби погодити суперечні, прибільшені претенсії ріжних держав, нема підстав побоюватись, що Женевська сесія скінчиться розвитям Ліги. Великі держави зуміють переконати менші про їх інтерес, щоби Ліга Націй тривала та розвивалась. Це вдасться їм імовірно при помочі компромісу. Ліга склаве окремий комітет знавців, якого метою буде приготовити подрібний плян реорганізації Ради Ліги. Сам комітет буде складений так, щоби ріжні погляди та течії могли в ньому забрати голос. Таким робом домагання таких держав, як Польща та Бразилія зможуть бути здійснені шляхом гарантій на майбутнє. Реорганізація Ради стала би тоді предметом нарад найближчих зборів Ліги Націй у вересні.

Нова політика Італії.

Порозуміння з Югославією.

Італія підписала з Югославією договір, який має наскрізь політичний характер. „Таймс" висловлює думку, що Муссоліні хоче вигорити в Европі нову групу спільно заінтересованих держав. Згаданий договір має в першій мірі на меті боронити інтереси Італії та Югославії. Цим самим він звертається проти мрій Австрії, яка бажала би зєднатись з Німеччиною. Югославія зрікається будівлі власної пристані на Адрійськім побережжі, а за те Італія піддержить її в її заходах, щоби могла користуватись пристанею в Сальоніках. Також торговельні інтереси Югославії зустрінуться з італійською підмогою.

Де корінь лиха?

Під увагу нашим ремісникам і громадянству.

Актуальний й енергійно поширюваний у нас колись клич: „свій до свого", — нині здається, немов би призабувся, немов би втратив свою силу і вагу. Не гомонить він з кожної сторінки нашої преси, як колись. Та не тому, що він призабувся, а тому, що він самозрозумілий і яко такий самочинно здійснюється у життю, чого висловом є стихійний кооперативний рух. Та я не бажав би тут писати про торговельну ділянку здійснювання того клича. Я хочу спинитися на його приноровлюванні в ділянці нашого ремесла, особливо по містах. Під теперішню пору появилися в нас незвичайно важні та далекосяглі кличі про опанування міст перш за все при допомозі нашого ремесла. Ремісники і купці — ось той елемент, який міг би фактично надати містам внутрішній, чисто український зміст. Тому й появилися останніми часами такі серйозні спроби розбудити серед усього нашого міського населення належне зацікавлення опікою над нашою ремісничою молоддю. Тому й зродилася ідея заснування відповідних українських бурс і інтернатів для тієї молоді по містах.

Инша річ, що — на жаль — наша міська інтелігентна громада, яка визнає клич: „свій до свого!" самозрозумілим, реагує на нього не дуже то сильно, а вокрема не дуже то переймається вона ним у практиці. Тому й не диво, що наші ремісники нарікають на байдужість і недостачу зрозуміння серед нашого загалу для підтримки своїх ремісників і своїх підприємств. Вони, теперішні наші ремісники, стоять нині дуже слабо, їхня клієнтеля мінімальна, а звідсіль й їхня життєва стопа зовсім не та, що була ще недавно. Отже виходить, що хоч підтримка свого промислу та ремесла в нинішніх обставинах самозрозуміла а навіть необхідна, то все таки її немає. Треба шукати причин такого явища? Чому воно так? Чому по містах, наприклад, жидівський ремісник має більший попит, як український або й польський?

Кажуть наші ремісники: Ось перед війною така то й така фірма стояла дуже добре, була сильною, мала державні замовлення, обслугувала краєвий Виділ і т. д., а нині вона слаба, ледви животіє через байдужість. Словом: нині наш ремісник загибає, а до того нищить його і держава непомірними податками. Все це правда, але все те доказує, що український ремісник загибає завдяки байдужости нашого громадянства. Не штука було бути сильним і маючим тоді, як були державні замовлення, але штука власне в тому, щоби бути сильним і без них. Добре, але є в нас, скаже дехто, й такі ремісники, що перед війною не мали і не могли мати ніяких державних замовлень, а які всеж стояли далеко краще, ніж стоять нині, наприклад шевці, кравці, кушніри та їм подібні. Щоби відповісти на це питання, треба засягнути й опінії нашої громади, треба почути її оправдання, чому вона не підтримує тих ремісничих фірм, що їх підтримувала перед війною.

Наші інтелігентні громадяне кажуть, що не йдуть до свого ремісника тому, бо він для них за дорогий, а при тому подекуди то й несолідний. Наслідком цього волять вони Жида, що й на виплат дає, й дешевше обслугує... Що більше, нині є навіть такі інтелігентні громадяне, що перестерігають перед своїм ремісником, бо він мовляв, „надує вас так, як мене надув". Я не хочу входити в те чи такі твердження справедливі, та чи видержують вони критику зі становища національної економії. Я ствердую тільки факт, що так воно є. І саме цей факт є для мене дуже повчаючий. Він свідчить про те, що не зважаючи на зрозуміння і теоретичне визнавання клича „свій до свого", у суспільности грають ролю ще й инші мотиви, чисто практичної, суто індивідуальної натури і наскрізь економічного характеру. Коли український незасібний інтелігент має до вибору українського, навіть дуже солідного, але дорогого ремісника, а одночасно його не менше солідного, але за те дешевшого жидівського конкурента, то він напевно вибере того останнього, бо в тому випадку категоричним імперативом для нього є не що инше, а його таки власна кишеня. Вона не держить більше, ніж може видержати.

З цього висновок, що наші ремісники є нездатні до конкуренції. І доки вони цього не навчаться, доти будуть відчувати жаль до всіх і вся за те, що їх не підтримують. Чому Жиди витримують конкуренцію і ремісників Українців і Поляків, — чому стягають до себе навіть їхню клієнтелю? Ясно, що тому, бо вміють конкурувати, вміють організуватися в конкуренційних цілях, уміють зєднувати клієнтів. Вони вдоволяються меншим заробітком меншим прибутком, але за те їм не загрожує ніколи цілковитий застій.

Виходить, що наші ремісники не все оправдано нарікають на байдужість суспільности. Вони мусять приноровлюватися і до обставин і до суспільности, а не навпаки. Не можуть же ні суспільність, ні обставини приноровлюватися до них. Далі ніякий навіть найбільше український ремісник не може обмежуватися виключно до української клієнтелі. Він мусить рахувати на всіх: на Українців, на Жидів і на Поляків. Він мусить не тільки рахувати на таку ріжноманітну клієнтелю, але й мусить її здобувати важкою боротьбою, полученою деколи і з втратою. Без конкуренційної здатности і боротьби не можна мати ніяких виглядів на успіх. Отже треба творити її спільними силами, треба її набувати і проводити в життя зорганізовано.

Коли це станеться, тоді з начно полекшиться і боротьба за майбутність наших міст. Тепер бувають не рідкі випадки, що молоді адепти ремесла кидають наші ремісничі варстати та йдуть до чужих, а з тим звязана і їх денаціоналізація. Ремісники подають ріжні причини такого невідрадного явища, але є одна, якої вони не бачать, а яка випливає з усього вгорі сказаного. Молодий хлопець нераз помічає дуже добре і дуже здорово. Коли він бачить, що український варстат пустує, що в ньому за мало роботи, або що вона підрядна, то він цілком зрозуміло вибирає такий варстат, де роботи подостатком, де праця кипить, і де він має змогу, не кажу більше навчитися, але бодай більше побачити. Ось також одна з причин, чому наша ремісничка молодь і національно загрожена.

Цих кілька слів пишу не тому, щоби когось зневажити, або робити кому докори. Роблю це тільки тому, щоби дати почин до зміни думок, до якогось руху, який все щось викликує, все розвиває ініціятиву та завсорбовує уми, а тим самим виходить справі на користь. Останніми часами наша су-

Українки м. Львова!

В неділю, дня 14. березня 1926 р. відбудеться в великій салі Музичного Т-ва ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

ПЕРШЕ

ЖІНОЧЕ ВІЧЕ.

Реферат про завдання української жінки в теперішню добу на політичному, культурному і економічному полі, виголосить п. Константина Малицька. По рефераті дискусія. 1403

Початок віча точно о год. пів до 4 попол.

ГРОМАДЯНКИ М. ЛЬВОВА!

Масовою участю у вічу докажіть, що розумієте вагу хвилі та що судьба нашого народу української жінці не байдужа!

Народня Організація Українців м. Львова.

Red. czas. „Dilo" Pr. 110/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jako Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo" Nr. 52 (10727) z dnia 10. marca 1926 roku pod tytułem: „Na zwałyszczach" między słowami: a) szkij na Wołyni... a słowami: S snod..ja ocerzaun; umajemo. b) uczasty w oleoiacyu?... a słowami: „Izy ne kraszcze; c) sławyty w bezkoneczmist... a słowami: Zdawałos szczo na osnowi: d) legalnoji oborony... a słowami: Polska prasa i polski... e) od słów: oszowałat i bożewilla... i bożewilla... aż do końca tego artykułu zawiera znamiona zbrodni z § 65a) uk. uznał dokonaną w dniu 9. marca 1926 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 10. marca 1926.

Hawel

ві Нитк. (4 т. „Історії Літератури" М. Грушевського, „Археольогічна минувшина Київщини" Даниловича і про цілу низку літературних творів видних Державним Видавництвом.

— **Боротьба з безпритульністю на українському транспорті.** На південно-західній залізниці нараховують тепер понад 2 тисячі безпритульних дітей. У Києві, Жмеринці та Бобринську є приймальні пункти для безпритульних. Намічено позакривати притулки, а при них майстерні в Одесі на 200 дітей, а Києві на 200 і на 300. „На жаль, справу гальмує харківський центр". Так твердить київська комісія для боротьби з дитячою безпритульністю на транспорті.

— **Розстріли вбійників сількорів.** В Києві розстріляли вбійника сільського кореспондента газ. „Радянське Село" Щербину. На суді доказано Щербині вбивство сількора Клименка. Засуджений просив помилування від ВУЦВК-ту, але його не отримав. Розстріляли його 26. лютого с. р. У Білій Церкві закінчилася 2. березня ц. р. питиднева розправа проти вбійників сількора „Радянського Села" Мих. Салія. Вбійників селян Івана Федорчука і Олександра Рибаченка засудили на кару смерти через розстріл, а співучасника злочину Власа Клименка на пять років тюрми.

— **З шахових змагань.** Шахові змагання на Семерінгу почались від несподіванок. Московський мистець Альохін, якого вважають кандидатом на першу нагороду, у другій з черги партії програв проти новика Гільга, якого надто легковажив. Вислід після другої серії змагань є такий: Нимцович 3, Тартаковер 3, Гільг 2 і пів, Шпільман 2 і пів, Відмар 2 і пів, Яновський 2, Рубінштайн, Вайда по півтора, Грінфельд 1, Міхесель 1, Тарраш 1, Реті пів, Ітс пів, Альохін, Кмох по пів.

— **Корейці в Китаї.** Дня 2. березня відбувся мітінг Корейців, присвячений шестим роковинам корейської революції. На мітінгу були також Китайці та представники инших народів, що обєднані в київському „будинку східних народів". На мітінгу принято резолюцію протесту проти поневолення Кореї Японією.

Апель до помочі. В нашій Редакції явилася пані Яросевичева, зам. при вул. Бальоновій ч. 5, жінка тяжко хорого українського ремісника, члена „Міщанського Братства", з нарікaннями на свого субльокатора п. Ф. П., адв. концепієнта, на жаль, також Українця, який, використовуючи важке положення п-і Я., поводиться з нею брутально. По словам п-і Я. згаданий добродій спровадився до неї, мовляв, тільки на кілька днів, а тимчасом мешкає вже два роки і розпоряджається там самовільно. Редакція спрямувала п. Я. на правну дорогу, але що вона виявляє велику безрадність, то зовсім природно, що обовязком „Міщанського Братства" є взяти в оборону жінку свого хорого члена.

— **З кіна.** У кіні „Марусенька" почалась вистава фільми зі сценами Африки та Парижа „Араб", архитвір автора „Чотири їздці Апокаліпси". Крім цього комедія: Лекція кохання з Констансою Тальмедж.

— **З кіна.** В кіні „Palace" „Пан без мешкання" 8 пікантних відслон.

З судової салі.

Пресовий процес проти „Газети Поранн-ої".

Львівська „Газета Поранна", один з найпоганіших і найменше відповідальних органів польської жовтої (бульварної, лубочної) преси, сповнюючи „почесну" культуртреґерську місію на „кресах", всюди шукає „сенсації", щоби її кинути на жир своїх неперебірчивих читачів. А до того служать її видумки, сплетні, перекручені й перелицьовані факти, шиночні чутки і т. п.

Між иншим 15. жовтня 1925 помістила „Газета Поранна" підлиту питомим собі сосом „сенсацію" в справі фондації бл. п. о. Иосифа Фолиса під написом „Скандаль в керуючих сферах українських"; в якій піднесено заміти проти синдика фондації п. д-ра Евг. Гвоздецького.

Д-р Евг. Гвоздецький негайно вніс через адв. д-ра Мих. Волошина — яко свого заступника — скаргу проти „Газ. Поранн-ої" за обиду чести. На основі виготовленого акту обвинувачення призначено розправу на 4. березня ц. р. перед судом присяжних. Перед розпочаттям розправи зложив в судовій салі відпов. редактор „Газ. Пор." Стефан Кшижановський на руки п. д-ра Ф. Євина, який заступав відсутного п. д-ра М. Волошина (що виїхав був на розправу до Варшави в справі Коваленка і тов.) заяву, яку подаємо в дослівному перекладі з польського:

„Відносно до поміщеної в ч. 7571 щоденника „Газета Поранна" з четверга 15. жовтня 1925 р. статті під написом: „Skandal w kierujących sferach ukraińskich. Fryzmarczenie majątkiem fundacji śp. ks. Folisa" — заявляю, що піднесені в тій статті заміти щодо управи фондацією бл. п. о. Фолиса проти синдика фондації д-ра Евгенія Гвоздецького полягали на хибних інформаціях, які дійшли до мене.

З огляду на перевірення тієї справи покликаною до того громадянською комісією і з огляду на ствердження і оголошення нею в щоденнику „Діло" з суботи 27. лютого 1926 р. ч. 4343, що ані кураторію фондації, ані її синдика п. д-ра Евгенія Гвоздецького не стрічає ніякий закит похибного веденя (вершагсевія) фондаційного майна, — заявляю також зі свої сторони, що піднесені в щоденнику „Газета Поранна" закиди проти синдика фондації п. д-ра Евгенія Гвоздецького вважаю позбавленими всякої реальної основи і якo такі беру їх назад.

Отсю заяву обовязуюся оголосити на мій власний кошт в найближчому числі редагованого мною щоденника „Газета Поранна", в місці, в якому свого часу була видрукована стаття „Skandal w kierujących sferach ukraińskich", а також вільно п. д-рові Евг. Гвоздецькому оголосити цю заяву на свій власний кошт в довільно вибраному ним щоденнику.

Львів, дня 4. березня 1926. Кшижановський Стефан. — „Газета Поранна".

Так звучить заява відповід. редактора „Газети Поранної", якої він досі — по лінії чести тої газети — не оголосив в „редагованім ним щоденнику".

За право пасти худобу в камеральних лісах.

Дня 11. березня 1926 р. відбулася в окружному карному суді в Рівному розправа проти Карпа Котляка і 17 його товаришів (між ними одна жінка), обвинувачених за злочин з § 122 к. з. (бунт, повстання).

Від непамятних часів мешканці сіл Велика Любаша і Піскове пасли худобу й овечки в камеральних лісах державного надлісництва підлужанських лісів, за що складали невеличкі оплати. В 1924 р. надлісництво спровадило двох постерункових Губана і Бельського, додало їм відділ гаєвих і занято більше як 200 штук худоби й овечок, щоби провірити, чи всі господарі зложили оплати. Заняту худобу мали постерункові і гаєві загнати до лісничівки, що була віддалена щось 8–9 верст. Коли пастухи дали знати до сіл про заняття худоби, власники худоби побігли до лісу й там з плачем цілували руки постерункових і гаєвих і просили щоб так далеко не гнали худоби. В часі того виступив інвалід без ноги Сивук і просив, щоб йому не забирати овечок, які були його майном. В часі того постерунковий Губан вистрілом з кріса його убив.

Губанові досі нічого не сталося, а 18 людей, свідків цеї лісової трагедії, стали перед судом у Рівному, обвинувачені за злочин з § 122 к. з.

Предсідником трибуналу був віцепрезидент рівенського суду Грохольський, вотували Теліховський і Кшачковський, обвинувачував прокуратор Корчак, боронили адвокати сенатор Карпінський, адвокат Єгоров і д-р Лев Ганкевич зі Львова. По відчитанню акту обвинувачення викликано свідків. Свідки були Поляки й Українці. Перших свідків заприсяжено по польськи, а свідків Українців батюшка о. Чайковський заприсягнув по російськи. Проти цього запротестував адвокат д-р Лев Ганкевич і зажадав внесення до протоколу, що хоч о. Чайковський знав дуже добре, що всі свідки Українці, заприсягнув їх в російській мові. Предсідник Грохольський зденервованим голосом заявив, що все буде і вже є запротоколоване. Почалося переслухування свідків. Оба постерункові Бельський і Губан зізнали, розуміється, так, як акт обвинувачення. Инші свідки знову потвердили оборону обвинувачених. Предсідник не позволив оборонцям ставляти питань у справі убивства Сивука, хоч оборона енергійно того домагалися. Предсідник стояв на становищі, що та справа до цієї справи не належить. Не малу сензацію викликало внесення п. сенатора Карпінського на негайне звільнення першого обвинуваченого, Карпа Котляка, на основі того, що його засуджено перед місяцем за ту саму справу вже на 6 місяців тюрми, і предложив судові попередній акт обвинувачення. По довшій нараді трибуналу, суд прихилився до внесення п. сенатора Карпінського і негайно звільнив обвинуваченого. По 14-годинній розправі, по промовах прокуратора й оборонців трибунал в год. 10·30 в ночі видав вирок, яким 5 обвинувачених засудив за злочин з § 122 к. з. на кару 1-річної кріпости, 3 обвинувачених на кару 6-місячної вязниці, а 10 увільнив від вини й кари. Проти засуду 8 обвинених оборонці внесли апеляцію. Прокуратор зажадав негайного арештування і примкнення засуджених. Одначе трибунал прихилився до внеску оборони і лишив їх на вільній стопі.

Всячина.

Продав жінку, але дорого. В англійськім містечку Лідс, скінчився процес, який викликав сензацію в столиці і поза Англією. Тема стара: чоловік хотів позбутись жінки. Оригінальним був той процесу: щирість обвинуваченого та докази адвоката. Обвинувачений казав: „Признаюсь щиро, що я вже давно хотів спекатись жінки: від самого шлюбу були ми нещасливі. Вивадом ставу ми й у повгові. Моя жінка познайомилась з багатим купцем, який закохався в ній і давав мені 500 фунтів відступного. Після короткого вагання, я згодився. Не почуваю себе зовсім до якогось злочинного вчинку". Так казав бідний шльосар-механік, що не міг розвестись з жінкою, бо жінка не хотіла би з ним жити. Вони жили зі собою погано, але не мали способу розійтись. Адвокат обвинуваченого підкреслив психольогічні мотиви цієї трансакції; вона була добровільна, за спільною згодою подружої пари і на їх користь. Багатий купець зробив бідному робітникові грошевий дарунок за „випучку". Адвокат покликувався ще й на англійську традицію. В р. 1801 між англійським населенням були відомі факти продажі жінок, не каравні законом. І наводить приклади записані у старих актах, коли власну жінку продав один за 11 шилінґів, другий за 24. Треба знати, що англійське законодавство залюбки черпає свої пристави з мудрости предків. Але в даній випадку щирість купця-мужа та його адвоката були безуспішні. Англійський судця не був зворушений прикладами своїх варварських предків. І шльосар-механік відсидить за свою продажу півтора року вязниці. Дістав 500 фунтів, але жінка коштувала його дорого.

Реванш Мущин. В університеті в Каліфорнії студентки підчас викладів причепурювались пудрою та шминкою, зовсім так, як це роблять і в нас, згідно з правилами останньої моди. Це так роздратувало студентів, що одного дня принесли зі собою до саль приладдя до голення і коли тільки їх товаришки почали свою естетичну працю, товариші як один муж стали намазувати себе милом і гострити бритви.

Зі спорту.

Hasmonea I. — Україна I.

Друга з черги зустріч нашої мистецької дружини з найкращою жидівською, яка у Львові стоїть на другому місці, відбудеться на площі Гасмонеї в неділю дня 14. березня ц. р. в год. 3·15 попол. без огляду на погоду. Гасмонея стає до тих змагань у репрезентаційному складі. „Україна" в слідуючім складі: Барусевич, Дахнівський, Грещук, Олиск, Гіба, Дикьо, Терлецький, Чорній, Мурський, Коцашевич і Бочак. Резервові: Ийко, Коблер, Дзісь. Змагання ці в огляду на те, що „Україна" буде докладати всіх зусиль, щоби зреваншуватись по минулорічному висліді розбудять серед нашого громадянства напевно таке велике зацікавлення, як і попереди. Доступ на жидівське грище, яке лежить 5 мінут ходу від личаківської рогачки, трамваєм ч. 1. **В. Ст.**

Оповістки.

Український Наддніпрянський Театр під дирекцією Н. Бойка.

Самбір. Саля „Сокола".
18.III. „Мазепа".
19.III. „Дибук".
20.III. „Ой не ходи Грицю" (прощальна вистава).

Борислав. Саля „Народного Дому".
14.III. „Ревізор з Петербургу".
15.III. „Пан Твардовський".
16.III. „Без вини винуваті".
17.III. „Мазепа" (прощальна вистава).

Готується до постанови оперета „12 жінок і 1 муж" або „Жінки Іафета".
1337 11—?

Український Театр під дир. І. Когутяка.

Грималів. Саля „Народнього Дому".
Неділя 14.III. „Барон Кіммель".
Понеділок 15.III „Послюбна ніч".

З днем 15. лютого заанґажовано з Львівського Театру п. Сокальську і п. Блавацького як режісера.
13.. 5—?

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру під дир. О. Мітневичевої.

Чесників. Саля „Нар. Дому".
14.III. Прощальна вистава. „Казка старого млина".
Початок точно о год. 8-їй.

Замісць вінця на домовину бл. п. Антоніни Перфецької зложили на „Рідну Школу": ВП. Ромуальд і Евген Перфецькі 30 зол., Ст. і Н. Бикесевичі 2 зол. — Н. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа УПТ-ва. 1405 1—1

Звичайні Загальні Збори Товариства „Українських Жінок" в Станиславові відбудуться дня 18. березня 1926 р. о 3 год. по полудни, в салі „Української Бесіди", при вул. Голуховського ч. 20.
1402 1—1

Дрібні оголошення.

КУРСИ артистичних робіт ручних і коронкарства, Кохановського 14, III. поверх, двері 6. 1399 1—1

НОТИ на оркестру. В. Безкоровайний: 1) „Два розводи", вонільйки на оркестру сальонову. 2) „Збірка пісень", квартет смичковий. 1394 2—3

КООПЕРАТИВА „Єдність" в Турильчу пошукує субєкта. Платня після умови. Зголошення на адресу кооперативи „Єдність" в Турильчу п. Скала. 1401 1—1

НЕГАЙНО ПОШУКУЄТЬСЯ жінки в віці 25—40 років до ведення домашнього господарства й догляду 5-літнього хлопця в великім місті при родині з 3 осіб. Умови добрі. Зголошуватися (найраще особисто) від 11 до 12, Левицька, Байки 17, II. поверх, Львів. 1404 1—3

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

АДВОКАТ

д-р Кость Левицький

провадить особисто канцелярію у Львові, вул. Підвалля ч. 7, II. пов. (дім „Дністра").
1384 2—4

НАСІННЯ ТОМАСИНУ КІСТЯНКУ
1335 6—10
поручає на кредит
„РЕҐУЛЯТОР" Львів, Ринок 43.
Цінник на бажання даром.

Оголошення

Товариство „Взаїмна Поміч Українського Учительства" у Львові, вул. Оссолінських ч. 8. II. пов. виддержавить ведення кухні на 100 осіб денно в „Учительській Оселі" у Ворохті на липень і серпень ц. р.
Умови: Фаховець-мужчина, Українець, кавція, власне кухонне і столове начиння, накриття, служба, список страв на поодинокі дні тижня (ціна харчу не може перевисшати цін місцевих пансіонів). Речинець зголошення оферт до 30. березня ц. р.
1340 2—2 **Управа Товариства.**

Десять зол. може вже привести велику виграну в класовій льотерії. По одержанню замовлення кореспондентною пересилаємо льоси і долучуємо чек П. К. О. вільний від поорт на пересилку квоти.
Ціна льосів I. класи:
1/4 - 10 зол. 1/2 - 20 зол. 1/1 - 40 зол.
Шанси гри величезні.
Що другий льос мусить виграти.
Виграші: 400.000, 250.000, 150.000, 100.000, 50.000, і т. д. і т. д.
Банковий Дім **ШІЦ і ХАЕС** Львів, Марійська 7.
1394 1—1

Волосся, їх поріст, усунення їх випаданню, зміцнення брів і рясів, уможливлює тільки одиноке, радикальне, внутрішнє средство таблетки „СКІ" вир. під надзором наук. повага в Хем. Фабр. „ESKA" в Познані.
До набуття в аптиках і дроґеріях по зол. 6 за слоїк. Науки проспекти безплатно, там або в фірмі
ДЕНКОВСКІ і РЕПА, Львів, пл. Бернардинська 17., телефон 4-50.
Виключні представники на Львівське Воєвідство. 1398а 1-5

Загальні Збори

Спорт. Тов. „Рольник" в Брзиславі, відбудуться в неділю дня 21. березня 1926 о год. 4 вечером в домівці Народного Дому з порядком нарад: 1) Звіт з діяльности уступаючого видилу. 2) Внес. поповнення. 3) Вибір нового Видiлу. 4) Внесення й запити.
1400 1—1

МІХИ ковальські і технічні
Львів, Городецька 41.
МАРІЯШ.
1405 1—4

Присилайте передплату!

АҐРУМІНА природний цитриновий екстракт, заступає цілком свіжу цитрину, до чаю, лемонади, капусти, борщу і т. п.

Дешеве, здорове, смачне, практичне.

1247а Жадайте у всіх складах 13—75

„Народної Торговлі“.

мовляв кілька разів, старався заступати грізне положення, на яке наражують Европу краї з непринциповими принціпами. Делегатів Бразилії й Еспанії перестеріг, що беруть на себе відповідальність, коли спричинять, що Німеччина не буде прийнята на теперішній сесії, наслідком чого вся її політ. орієнтація могла би звернутися в бік СРСР. Боронив кандидатури Польщі, щоби їй дати бодай нестале місце. Покищо слід би прийняти зобовязання, яке запевнило би Еспанії й Бразилії заміну непостійних місць на постійні щойно по якімсь часі.

Одначе така полагода натрапляє на трудности в самій Раді, а то тому, що Швеція без уваги на одногодинну розмову Ундена з Бріяном і Чемберленом дальше відмовляє дати згоду на створення постійних місць. Бразилія не відкликала спротиву, а Еспанія не занехала свого жадання.

Бріян звернувся телеґрафічно до Прімо де Рівери, щоби ділав у примирюючім дусі. Тому й бразилійський посол звернувся до свого уряду за вказівками. Бріян конферував із Лютером і Штреземаном, щоби Польщі признати непостійне місце. Шведський дел. спротивився цьому предложенню. Бельґ. дел. Вандервельд і фр. Бонкур явились у шведського дел. Ундена й вислали спільну телеграму до шведського уряду, щоби позволив свому делегатови згодитися на компромісове внесення. Про вислід тої акції нема досі вістей. Швайц. тел. аг. повідомляє, що після конференції держав, які підписали рейнський пакт, Бріян заявив журналістам, що вислідом нарад здається буде така розвязка: 1) негайне признання постійного місця в Раді С. Н. для Німеччини, 2) відложення розглядання справи инших постійних місць у Раді до вересневої сесії Союза, зі застереженням негайного утворення комітету, котрого завданням було би опрацювати в тій справі відповідні звіти й внесення, 3) признання Польщі непостійного місця в Раді.

Вандервельд зголосив внесення, щоби Польщі признати від березня непостійне місце. Німецька делегація не виявила охоти до уступок. Відповіла, що не може брати ніяких зобовязань на будуче.

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ:

Василь Стефаник: ЗЕМЛЯ. Нариси й оповідання. З передмовою Д. Лукіяновича. Львів. Накл. в-д-а „Громада“ ст. 68. Зміст: Вона—Земля. Марія. Діточа пригода. Пістунка. Сини. Восени шкоди. Могили. Дід Гриць.

ЖУРНАЛИ:

СВІТ, ілюстр. журнал. Ч. 5. Зміст: Мих. Рудницький: Святочні концерти. В. Атаманюк: І снилось мені... Думки й вискази Метерлінка. Д-р В. Левицький: Памятки старого Галича. Про книжку і її ворогів. О. Берест: Пошук. Про вдачу людей і колір волосся. Скарби світу. Гора Еверест. Ор. Ор.: Обновлення Вертепу. Невідомі краї. Д. Козій: Над свіжою могилою. В глибині моря. Л. Караичев: Пиріг. Д-р М. Козіцький: Дещо з медицини. І. Тургенєв: Дівчина. М. В.: Ювилей А. Крушельницького. Жорж Санд: Мала Фадетта. Всячина. 11 ілюстрацій.

ЗАПИСКИ НАУК. ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА, т. CXXXVIII—CXL. Праці історично-Фільософічної Секції під редакцією Ів. Крипякевича. Зміст: Jus Valachcum — проф. Каіміnd Fr. Kaindl. Церковний устав кн. Володимира Великого — Олександер Лотоцький. Вплив візантійсько-атонської архітектури на будівництво мурованих церков на Поділлю — В. Січинський. Студії над державою Богдана Хмельницького — Ів. Крипякевича. Причинки до польсько-української геральдики і сфрагістики — Богдан Барвінський. Памятник українсько-правничої літератури XVIII. ст. — Ак. Микола Василенко. Арешт Войнаровського — Ілько Борщак. Західне пограниче Гал. держави між Карпатами та долішним Сяном — М. Кордуба. Погляд на теорії права та держави — Ст. Дністрянський. До питання про форми держави — Вол. Старосольський.

НОВА ХАТА журнал для плекання домашньої культури. Ч. 3. Р. Родан: Анетта і Сильвія (уривок). І. Федорович-Малицька: Жінка в творчости великого франц. письменника. Чи вирішене вже жіноче питання? Що приносить весняна мода.

„НАША БЕСІДА“, ілюстр. двотижневик літератури, науки та сусп. життя. Варшава. Ч. 5. Зміст: Клим Поліщук—Роковини Кобзаря. — Чиї ми діти. — В. Савий—„Заборона“ Т. Шевченка. — В. Некрашевич —Смерть сонця. — Сан-Лящиро — Українське мистецтво в Західній Европі. — В. Островський—Хрест отця Василя, повість. —Фран Мажуранич — Молоді паничі. — В. Павлович — З приводу меморіялу св. Синоду правосл. церкви в Польщі. — М. Данько—Фінансовий стан СССР.

„УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ“. Рік II. Ч. 2. за лютий. Адреса: Wien, XVIII., Gersthofer str. 138. Зміст: М. Слобода: Фальшування пошт. марок.—Е. Вировий: Тризуб. — С. Шрамченко: Рідкий блькоунікат. — Київ III.—Д-р Вол. Онишкевич: Філатерія. —Прес. фонд „У. Ф.“ — Г. Г. Аллерс: До питання надруків Київ III. (по нім.) — А. Арнольд: Ціна українських марок (по нім.)—Нові марки.— Дрібні вісти. — З філят. журналів. — Критика й бібліоґрафія. — Члени Українського Обмінного Т-ва. — Оголошення.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“, щомісячний часопис для українського жіноцтва. Коломия. Ч. 3. Зміст: Л. Українка: На роковини Шевченка. — С. Кабаровська: Шевченко — сонцем України. — О. Н.: Поетове свято. — Марійка з Бачинських: Жінка на Радянській Україні. Союз Українок у Львові.— А. Чайковський: Наші пословиці. Відділ американський. Пригода дослідника природи в горах. Як шанувемо коли хто хворий? Часть господарська.

СЛАВЯНСКАЯ КНИГА. Месячник славянской библиографии. Прага XII. Ст. Сірополко. О. Саліковський. С. И. Рапопорт: Список периодических изданий вышедших в Англии на русском языке с 1855 г. Хроника. Книжный указатель.

SLOVANSKY PREHLED. ч. 2. Зміст: Edvard Benes: Problemy slovan. polityky. Dr. Em. Ianousek: Polsko a svet. valka. Dr. Drag. Prohaska: Srbocharvatska moderni povidka a roman. Dr. Jan Slavik: V predvecer ruske revoluce breznove. Rozhledy po slovanskem zivote. Literatura, veda, umeni.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Орган ревізійного союзу українських кооператив. Ч. 11. Яких людей треба кооперативам? Так, як перші християне. Палії. Жінки багатих народів. Два продавці. Кооперативний збут худоби в Німеччині. Молочарство. Як учать ощаджувати. Хліборобство. Правне положення.

СІЛЬСЬКИЙ СВІТ. Ч. 2. Зміст: Про буряки. Штучні гної. Управа буркуна. Вибір кукурузи на насіння. Про плекання громадських пасовиск. Як самому виплекати розсаду капусти. Використовуймо наші води. Українські назви в скотарстві. Закон про земельну реформу. Господарські роботи. З практики для практики.

ВІРА І НАУКА. Евангельський релігійно-просвітний часопис. Ч. 2.

PRZEGLĄD POLITYCZNY. Czasopismo poświęcone zagadnieniom polityki zagranicznej. T. IV. Zeszyt 2—3.

Гроші.

Америк. дол. 7·95 — 7·97 канад. дол. 7·75 — 7·80, чеські кор. 0·23·00 — 0·23·50, леї 0·3·00 — 0·3·12, франки фр. 0·28·00 — 0·28·50, фр. швайц. 1·45 — 1·50, англ. фунти 36·25 — 36·61.

Золото. 20 кор. 30·50 —31·00, 20 франк. 28·00—28·50; 20 марк. 35·50—35·60; 10 руб. 38·50—39·00.

Срібло. Австр. кор. 0·62·50—0·63·00, 5 ав. кор. 3·30—3·36, фльорени 1·65—1·70, рубль 2·66 — 2·72, рубель дрібним сріблом 1·32 —1·36.

Збіжжя.

Пшениця краєва з 1925 р. 36·00 — 38·00 жито галицьке з 1925 р. 24·50—25·50 ячмінь галицький бров. —.— до —.—, овес гал. 22.50—23·00.

Все богатство мистецьких засобів, велику глибину чуття, широку скалю спостережливости виявив Василь Стефаник у своїй збірці

„ЗЕМЛЯ“

попереджений передмовою Д. Лукіяновича. Ціна книжки з пересилкою зол. 3·20. Замовляти у Видавництві „Громада“, 1388 Львів, Ринок 10. II. пов. 3—4

НОВИНКИ.

— **Памятки по І. Франкові.** Дня 28. травня минає 10 років від смерти великого мистця пера, д-ра І. Франка. Покійний завіщав цілу свою бібліотеку й архів Науковому Т-ву у Львові і тимсамим вказав, куди треба присилати памятки по нім. Вважаємо їх національним майном, котре повинно бути збережене не в приватних руках, але в нашій культурній інституції. Щоби дати примір, Наукове Товариство ім. Шевченка закупило від родини І. Франка домашню обстанову (стіл, бюрко, крісло), при якій Покійний творив свої наукові, літературні, публіцистичні праці. З часом буде утворена спеціяльна кімната ім. Франка, в якій найдуться його архів, бібліотека і взагалі всі памятки по ньому. Тому Наукове Товариство ім. Шевченка відкликується до українського Громадянства з просьбою надсилати до Архіву Товариства листи Франка, спомини про нього, його фотографії, окремі і збірні, рукописи його творів і взагалі всі памятки, що вяжуться з особою великого письменника. Без систематичної збірки памяток, без їх видання не вдасться перевести ані оцінку житєпису Франка, ані оцінка його творчости. Деякі дари (від п. Лучки-Левицького, пані Іжицької, А. Чайковського, д-ра Вол. Охримовича, п. радн. Кочеркевича, п-ні К. Б. [illegible] й инших) вже наспіли. З огляду на те, що Товариство задумує в цім році видати книжку в память Франка, просимо уклінно всіх, що мають в своїм посіданні якінебудь памятки по нім, щоб їх негайно присилали під адресою Т-ва, вул. Чарнецького ч. 26. Всі наші краєві й закордонні (європейські та американські) часописи просимо передрукувати цю оповістку. — За Наукове Товариство ім. Шевченка: д-р К. Студинський голова, д-р Р. Цегельський, секретар.

— **Черговий донос „Слова Польського“** звертається цим разом проти „прив. руської школи ім. Шевченка у Львові при вул. Мохнацького“, в якій учителька польської історії питає, мовляв, учениці в VI. постійно по українськи. В годинах призначених на польську мову, вона нібито каже дітям оповідати зміст польських уступів по українськи, але наказує дітям, аби на випадок приходу візитатора не зрадилися з тим, що на годинах польської мови й польської історії говорять по українськи. Школа ця — кінчить „Сл. П.“ — має право прилюдности... — Справді огида й очерзіння збирає читати ці божевільні доноси й вигуки побитих сліпотою маньяків. Та скінчиться колись і шаліюча ера нинішніх доносників...

— **Ще один причинок до польської шкільної політики.** У данному випадку наведемо факт, що мав місце не на українській національній території, але у Вильні. Істнувала там здавна давна православна духовна семинарія, в якій виховувалися кандидати духовного стану передовсім Білоруси. Ту духовну семинарію польська шкільна влада цілковито спольонізувала. Перетворила її в восьмикласову ґімназію і перебрала на державний етат. При ґімназії остала ще одинока памятка про давну православну семинарію, а то: дві богословські кляси. Вони на державний етат не перейшли, а тому й ведуть дуже невідрадну вегетацію. За те ґімназією інтересуються Поляки дуже сердечно. Перш за все вона цілком польська, а далі з неї звільнили всіх православних учителів, не зважаючи на те, що тому спротивилася православна митрополича консисторія у Варшаві. Та православна консисторія і православна автокефалія — одна справа, а виховання православних священиків друга справа. Майбутніх православних священиків, по думці польської шкільної адміністрації, повинні виховувати не тільки католики, але й родовиті Поляки і до того обовязково шовіністи. Ось як виглядає ця незрівнана політика релігійної та національної толеранції на практиці.

— **Прушинський поправляє міністра.** Пз. „Поштові язикові приписи“ помістив М. Прушинський у „Сл. Польскім“ з 11. п. м. статтю, в якій недавній розпорядок міністра про мову адресових посилок поправляє „від себе“ в тому напрямку, що українська мова в адресах допустима тільки в листах, за те в газетах і друках треба перестерігати „приписів“, бо чейже „адміністрації“ газет чи люде, що розсилають друки, очевидно знають польську мову“... Нема то як вшехпольська льоґіка! Дальше М. Прушинський взиває поштових урядовців відповідати українським сторонам (розуміється, тільки по польськи) лиш тоді, коли ці сторони не знають справді польської мови...

— **Куратор Собінський про назву „Малопольска“.** Поляки, бажаючи після заняття Львова затерти всякий, навіть найдальший слід українського походження нашої части краю в його назві, ввели на означення Галичини без ніякої наукової основи назву „Малопольска“. Принялася вона тільки серед них і серед патріотичних Жидів з патріотичної „Хвілі“. Одначе таки серед самих Поляків проявляється проти того невлучного терміну протест. Ось що про це пише такий ранній Поляк, як куратор львівського (на основі „патріотичної“ номенклятури повинно бути „малопольського“ — прим. складача) шкільного округа п. Собінський у своїм підручнику „Географія Польщі“: Błędna tak z historycznego, jak i geograficznego stanowiska jest nazwa „Małopolski“. Geograficzne pojęcie „Małopolski“ nie obejmuje wcale dorzecza Dniestru, sama nazwa zaś „wyżyny małopolskiej“, leżącej poza obszarem byłej Galicji, dowodzi już, jak bardzo błędne jest nazwanie byłej Galicji „Małopolską“. Tak samo określenie „Małopolska wschodnia“ w znaczeniu dzisiejszem nie jest uzasadnione historją ani geografją. (Sobiński, Geografia Polski, стор. 192.)

„Вертеп Наших Днів“

ГАЛАКТІОНА ЧІПКИ І ДЕЛВ

відвідає:

Самбір в середу дня 17-ого березня н. р.

Перемишль в четвер, дня 18-ого березня н. р.

В програмі узглядняється — — місцеві відносини. — —

1406 1—3

— **На що йдуть Фонди з державного скарбу?** В Кенжу коло Снятина вже цілий рік урядує міністеріяльна комісія, що має за завдання працювати над реґуляцією польсько-румунського кордону. В склад цієї комісії входить урядовець з ранґою міністра і двох инших високих урядовців. Ця трійця має спеціяльну кухарку і шофера з автом — обоє аж з Варшави. Удержання цих трьох панків коштує місячно ні більше ні менше тільки 15.000 зол. А вислід „праці“ комісії такий, що за цілий рік вона „ствердила“, що Черемош підмиває польський беріг і через те Польща стратила одну восьму часть морга... Це ствердження коштувало польський скарб тільки 200.000 зол.

— **„Штунда в Тернополі“.** До помістки під цим заголовком („Діло“ з 27. II. н. р., ч. 43) дістаємо лист з Кутковець, підписаний 17 селянами, в якому вони заявляють, що з їх громади ніхто до тої секти не належить. Коли перед двома роками з'явилася ця секта в громаді Глубічок Вел., то парох Кутковець, о. Теодор Кордуба, звернув зараз своїм громадянам увагу на небезпеку, яка грозить нашій церковній єдности від штундистів і тому емісарі тої секти, хоч заглядали і до Кутковець, не мали тут найменших успіхів, діставши добру відправу від самих людей. Щодо свого пароха, то підписані стверджують, що він поводиться з людьми людяно, розбудив життя в читальні і працює по силам для добра громади. Його заслугою є й відбудова знищеної церкви та приходських будинків — без накладання тягарів на своїх парохіян.

— **Осторога.** Від якогось часу крутиться серед українського громадянства у Львові хобродій, який називає себе Ганкевичем чи Панкевичем. Цей панок збирає жертви на листу з печаткою Повітової Студентської Ради, — як каже — на політичних вязнів. У личаківській дільниці деякі з жертводавців переконалися, що квоти, вписувані на листу, збираючий фальшує, а саме прибільшує їх, щоб від слідуючих жертводавців видурити поважніші жертви. Як сама особа збирача, так і заранжована ним збірка є нікому невідомі. Безсумнівним є, що маємо до діла зі звичайним обманцем, якого негайно треба придержати.

— **Пожежа в Бродах.** Цього вівтірка в ночі вибухла у Бродах велика пожежа в середмістю. Згоріло кілька домів. В наслідок вітру важко було боротись з огнем, тимбільше, що пожежна сторожа не мала відповідних засобів для оборони.

— **Концерти Любки Колесса.** Концерти нашої пяністки Любки Колесса, заповіджені на 17. і 19. березня в салі „Народнього Дому“, викликали в широких колах українського громадянства велике вдоволення і зацікавлення. Сьогорічна заграничня музична критика признає нашу артистку одною з найвизначніших сучасних пяністок. Бо справді, рідко котра артистка здобула собі в такім порівнюючо короткім часі такий широкий світовий розголос. На першім концерті відограє п. Л. К. невиконувану ще у Львові Bach-а Busoni-ого: Toccata-Adagio і Fuga C-dur — дальше з Caprici-я Scarlatti-ого Schumann-а Симфонічні Етюди (одни з найтяжчих творів фортепянової літератури, мистецьке виконання якого нашою пяністкою підчеркують зокрема музичні рецензії і вкінці твори більше бравурного характеру, як Liszt-а концертовий етюд Des-dur, Valse Impromptu і Tarantella. В програму другого концерту входять: Bach-а Фантазія a-moll, Варіяції Mozart-а Ddur, Chopin-а Соната b-moll — Барвінського Українські мініятури і Strauss-Schulz-Evler-а Арабески після вальса „Над чорним, синім Дунаєм“. Можна бути певним, що концерти української пяністки, яка своїми виступами в широкому світі зєднує українському імени стільки симпатій і признання, будуть, як і в минулім році, величавими музичними святами і найцінніщими продукціями біжучого, дотепер доволі скупого концертового сезону у Львові. Слід іще зазначити, що фірма „Bechstein“ у Берліні прислала поручення доставити на концерт нашої пяністки свій концертовий фортепіян. Білети на оба концерти продає вже книгарня ім. Шевченка, Ринок 10. Під цю пору концертує пяністка вже другим наворотом в Німеччині.

— **Ucrainica.** У „Прагер Прессе“ з 10. н. м. у відділі „Slavische Rundschau“ находимо згадку про видану шведською мовою книжку Лети Рудницької-Ярошинської „Про революційні події в 1917 до 1918 р.“ Авторка є з польсько-шведського роду і жила довгі роки на Україні. Книжка має бути досить обєктивна. У цьому самому відділі є інформації про становище українських студентів на Радянській Україні про нові видання Всеукр. Акад.

За нашу душу.

спільність не виявляла надто багато енергії, ні ініціятиви на ніякому полі, а наші ремісники є вірними синами нашого народу і реагують на всі події та обставини також, як уся суспільність. Та пора вже, щоби у власному інтересі проявити дещо заінтересування порушеними тут справами та бодай проаналізувати своє положення. Самоаналіза найкраще виявить усі недостачі та добрі сторони нашого ремесла, а тим самим покаже йому шлях, на який треба вступити. Метою цих стрічок було рушити цю справу з мертвої точки, та вказати, що корінь лиха не по стороні виключно нашої суспільности, але й по стороні наших ремісників. Зі спільного лиха треба шукати спільних шляхів виходу.

В. Мудрий.

Вічевий рух.

Імпозантне віче посла С. Хруцького в Калуші.

Калуш, 9. березня 1926.

8. ц. м. відбулося в Калуші перше від початку війни віче. В останніх роках, за кацикування старости Брікмана в Калуші не можна було скликати не то що віча, а й довірочної наради. Що більше, Брікман заборонював театральні вистави, боячись „революції“. В осени мин. року розігнав посольське віче в справі земельній (пос. Хруцького). Останній подвиг найшов відгомін в соймовій інтерпеляції. Вкінці Брікман пішов в дубину. На віче 8 ц. м. приїхав пос. Сергій Хруцький.

Віче розпочалося компромітацією кс. Ільков. Він в цей день устроїв собі своє „справоздавче“ віче під голим небом.

Промовляв незвичайно ополітично. Та не всі слухачі знали, що причиною цього є те, що Поляки пустили в трубу Ількова, а на його місце найшли собі Даниловича. Підчас промови Ількова посол Хруцький візвав селян, щоби йшли за ним до салі „Народнього Дому“, а він розкаже їм про ролю Ількова в соймі.

„Ганьба зрадникові!“ — понеслися оклики і селяни пішли за пос. Хруцьким. Біля Ількова залишився тільки мізерний гурток прихильників ...... щікавої на чудасію.

ПУРУС

паста до чищення ...

В кількa хвилин велика саля „Народнього Дому“ виповнилася по береги.

Предсідником віча вибрано п. М. Струтинського зі Львова, який, обійнявши провід, в теплих словах привітав представника Парляментарної Репрезентації, підкреслив вагу єднання всіх наших земель під Польщею.

Послові Хруцькому вічевики устроїли бурхливу овацію.

Пос. Хруцький в довшій промові з'ясував положення українського народу під Польщею. Докладніше бесідник спинився над ганебною ролею, яку відіграв в соймі кс. Ільків і його трабанти. Відчитав декларацію, яку зложив Ільків на початку свого послування, пригадав письмо, яке виписав Ільків для ген. Сікорського, коли цей їхав напередодні рішення Ради Амбасадорів до Парижа.

Свою промову закінчив пос. Хруцький закликом до створення міцної політичної організації.

Опісля забирають голос:

о. Дудикевич в справі урядової мови в урядах парохіяльних (влада карає за урядування в українській мові).

Василь Кондрат з Томашовець в справі громадського самоврядування (наказні війти!) занедбання доріг, осадництва, парцеляційного банку, зали податків від н. і., асекураційних надужить і шкільного плебісциту.

Василь Кава з Ддзіного в справі відбирання права користуватись лісом Туровою громадянам Лдзіного.

Мигович з Небилова в справах спадкових (щоби спадкові справи переводив суд, а не нотаріят).

П. Яців з Підмихайля в справі зловживань місцевого наказного війта Старчевського.

о. Бандера з Угринова в справі обмежування прав української мови (війти дістали наказ урядувати по польськи), в справі закону військового (староство дошкулює населенню, вимагаючи від тих, що вже відбули військову службу і мають понад 25 літ, документів: метрики, аркушів ґрунтових, свідоцтва моральности і т. д.), в справі сезонових заробітків і варстатів праці для сільського пролетаріяту.

Ілько Муха з Сільця войнилівського в справі учителів-Українців, кинених на Мазури, в справі полекш для набування опалу в камері.

Др. М. Воробець в справі закона про збори з 1867 р., а дальше ставить запит, чому посли з Укр. Клюбу не взяли участи в подорожі на Радянську Україну?

Микола Андрусів з Копанок в справі обшару дворського, який має польський ксьондз, пастир 12 Німців.

Паньковим Василь з Пійла в справі господарки наказного війта, який наложив на громаду окремий війтівський податок. Бесідник представляє махінації цього війта.

А. Сеник з Мостищ інтерпелює, чому міністерство не відповідає на донесення про лайдацтва, які діються? Повинно-ж або потягнути до відповідальности автора донесення, або вглянути в справу.

Ілько Муха в справі воєнних цвинтарів і опіки над ними.

Микола Литвиншин з Довпотова в справі громадського ліса і фатальної господарки повітового виділу.

На ці інтерпеляції відповів пос. Хруцький, вказуючи шляхи, як боротися з лихом.

З окрема відповів на запит пос. д-ра Воробця: українські посли не хотіли їхати на Рад. Україну під проводом пос. Бриля, виходячи зі становища, що це вони можуть зробити самі, без опіки Бриля.

Віче ухвалило одноголосно отсі резолюції:

1. Зібрані на вічу дня 8. березня 1926 р. громадяне Калущини висловлюють повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації північно-зах. українських земель, а погорду кс.Ількову та його злиденним трабантам.

2. Віче поручує Парляментарній Репрезентації в тіснім порозумінні з українськими галицькими партіями якнайрішучіше боротися за права українського народу, використовуючи кожну нагоду в краю і на міжнародній арені. В першу чергу віче доручує безоглядну боротьбу з інституцією наказних війтів, кольонізацією і полонізацією українського шкільництва.

3. Віче вирішує покликати до життя в повіті енергійну повітову політичну організацію, яка взяла би в свій заряд національне життя повіту та керму в поборюванні надужить.

Вкінці предсідник віча в імени зібраних подякував пос. Хруцькому за те, що мимо недуги приїхав на віче і висловив надію, що його віче започаткує оживлений організаційний рух в Калущині.

Зі співом „Не пора“ на устах вічевики покинули салю „Народнього Дому“.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний запас в добі лихоліття!!

Балканські відносини на Закарпатті.

Нагінка на д-ра І. Цьокана

Із ужгородських джерел довідуємося, що тамошня поліція повела брутальну нагінку на відомого нашого громадянина д-ра Івана Цьокана, який від 1920 р. живе як політичний еміґрант на Закарпатті і працює там як професор торговельної академії.

Дня 17. лютого одержав п. Цьокан несподівано від ужгородської поліції наказ опустити до 24 годин територію Ч. Р., в противнім разі буде відставлений силою до Польщі. За причину подано, що мов-то він комуніст і що веде большевицьку пропаганду на Закарпатті. Але не подала йому поліція ніяких фактів, не дала ніякої можливости боронитися, не дала навіть можливости виїхати куди-небудь легально, бо заборонила йому поїхати до Праги по візу і дозвіл на виїзд до якої-небудь держави. В чім же тут діло?

Д-р Цьокан займав видне місце серед місцевих Русинів народнього напряму, був членом головного виділу і касиєром Т-ва „Просвіта“ в Ужгороді, членом дирекції „Руського Театру“, „Народньої Торговлі“, „Української Кредитової Спілки“, членом управи біженецького комітету і т. д., а його жінка була загально люблена співачкою-солісткою руського театру в Ужгороді. Як професор комерційних наук написав він дві визначні учебники і дві популярні брошури по економічних питаннях. Словом працював успішно на полі відродження занедбаної культури закарпатських Українців.

Все це, очевидно, не подобалося місцевим представникам чеської влади на Закарпатті, які поставили собі метою якнайскорше спольщувати цей український край і ось вони рішили позбутися цього діяльного громадянина. Найлекше це зробити, кинувши підозріння в большевицькій пропаганді, бо це дасть підставу до виселення його, як шкідливого чужинця. З д-ром Цьоканом це тим лекше зробити, що він заангажований супроти Поляків з часу польсько-української війни і за ним не буде кому вставитися та таким чином безборонного чоловіка легко було вишляти.

Свою ціль осягнули: д-р Цьокан матеріяльно і фізично зруйнований, лежить тепер в шпиталі а місцевій руській громаді, яка за ним інтервенювала, дала поліція ще один доказ, що Закарпаття це лише чеська кольонія, а Русини, це кольоніяльні раби.

Супроти такої поведінки чеських властей мусимо піднести рішучий протест і пригадати їм деякі факти.

Політичний еміґрант не повинен бути безправною собакою, на котру може кожний кидати каменем, бо це людина, що потерпіла за політичні переконання і діяльність; на основі міжнародного права і етики та людяности йому належиться право азилю в нейтральній державі.

Не входячи в соціяльно-політичні переконання д-ра Цьокана, заявляємо категорично, що д-р Цьокан не надуживав права азилю в ЧСР. для протидержавної діяльности, бо він в політичнім житті взагалі ніякої участи не брав. Так можемо заявити на тій основі, що д-р Цьокан був нашим постійним кореспондентом з Ужгороду і його відношення до ЧСР. нам відоме. Рівночасно пригадуємо чехословацьким властям, що політичним еміґрантом був найбільший син чеського народа Тома Масарик і він теж користувався гостинністю чужих держав і народів, між иншим і України. Український народ приняв його не лише хлібом і сіллю, але дав йому моральну і матеріяльну піддержку при організації національної ЧСЛ. армії на Україні. За це тепер гонять ЧСЛ. власті, як собаку, д-ра Ів. Цьокана, одну з жертв народнього лихоліття.

Нам відомо, що д-р Ів. Цьокан пильно стежив і — зовсім природно — зацікавлювався розвитком подій на Радянській Україні, наслідком чого були між нами і ним деякі розходження. Не виключаємо можливости, що він робив заходи в ціли виїзду на Рад. Україну, одначе це ще не большевицька пропаганда і не втручування до політичних справ чехослов. республики. Зрештою ще раз підкреслюємо, що не йде нам тут лише про особу д-ра Цьокана, але протестуємо рішучо проти такого грубого нарушення права азилю політичних еміґрантів в чеській державі. Це, що зробила ужгородська поліція з д-ром Цьоканом, не принесе чести республиці Масарика. Воно з одного боку доказує, що на Закарпатті панують справді балканські відносини, як не влучно підносить ужгородська „Свобода“, а з другого боку воно грубо розриває всі нитки приязні, які за останні роки навязано між українським і чеським народом.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Бріян посередничить.

На вчерашнім попол. неофіц. засіданні членів Ради С. Н. при участи Бріяна шукали можливого виходу з тяжкого положення. Засідання було бурхливе, прийшло навіть до гострої виміни думок між Чемберленом і Унденом. Біля- ...